

Energiebeleidsovereenkomsten: na de evaluatie, welke beleidskeuzes?

Vragen & antwoorden – belangrijkste inzichten

Deelname en drempels

- Deelname wordt geremd door administratieve lasten en beperkte zichtbaarheid/meerwaarde voor sommige sectoren.
- Sommige sectoren (bv. ziekenhuizen) zijn minder betrokken dan de industrie.
- Bedrijven stappen uit bij sluiting van vestigingen of wanneer kosten > baten.
- ► Inzicht: EBO sluit niet voor alle doelgroepen even goed aan → nood aan betere differentiatie en incentives.

Rol en doel van EBO

- Brede consensus dat CO₂-reductie centraal staat, maar dat EBO mogelijk moet verbreden (water, grondstoffen, ...).
- EBO moet sterker worden gekoppeld aan strategische trajecten zoals de klimaatsprong.
- ► Inzicht: verschuiving van energie-efficiëntie-instrument naar breder transitie-instrument.

Governance en data

- VBBV wordt gezien als cruciaal voor vertrouwelijke dataverwerking.
- Tegelijk is er kritiek op efficiëntie en kost van de huidige datastromen.
- Toenemende bereidheid van bedrijven om data te delen, zeker in functie van ondersteuning.
- ► Inzicht: spanningsveld tussen vertrouwelijkheid en efficiëntie/transparantie.

Roadmaps en uitwerking

- Klimaatroadmaps zijn momenteel vaak te 'high level'.
- Nood aan vertaling naar operationeel niveau (clusters).
- ► Inzicht: EBO kan een sleutelrol spelen als governance-instrument voor concretisering.

Panelgesprek – kernstandpunten per thema

2.1 Vrijwilligheid versus verplichting

- VOKA: vrijwilligheid blijft essentieel, maar niet vrijblijvend.
- BBL & ACLVB: meer verplichtingen mogelijk, mits sterkere ondersteuning.

2.2 Energie-efficiëntie vs. klimaatinstrument

- VOKA: efficiëntie blijft basis; uitbreiding via modulaire opties.
- BBL: EBO moet expliciet transitie-investeringen en CO₂-reductie omvatten.

2.3 Ambitie vs. haalbaarheid (competitiviteit)

- Breed gedragen dat hogere ambitie enkel kan met:
 - investeringssteun
 - aangepaste IRR-criteria
 - concurrentiële energieprijzen
- Discussie over instrumenten (bv. elektriciteitskorting).

2.4 Differentiatie

- Differentiatie nodig, maar:
 - naar verbruik (VOKA)
 - of naar sector met specifieke noden
- Waarschuwing voor te complexe systemen (Peter).

Spanning: maatwerk vs. administratieve eenvoud.

2.5 Transparantie en betrokkenheid

- BBL: nood aan publieke (geaggregeerde) rapportering.
- ACLVB: meer betrokkenheid van werknemers nodig.
- Praktijk vandaag is zeer heterogeen.

2.6 Ontwerpkeuzes EBO 2027+

- Brede convergentie rond:
 - langere looptijd (± 8 jaar)
 - modulaire opbouw
 - sterkere incentives ('wortel')

- tussentijdse evaluaties

3. Overkoepelende conclusies

1. EBO staat op een kantelpunt

Door strengere EU-regelgeving verliest het instrument zijn klassieke “additionaliteit” en moet het een nieuwe rol definiëren.

2. Van efficiëntie naar transitie-instrument

Er is duidelijke druk om EBO te laten evolueren van een energie-efficiëntie-instrument naar een breder klimaatinstrument, al blijft consensus hierover onvolledig.

3. Vrijwilligheid blijft, maar onder voorwaarden

Vrijwilligheid wordt behouden als sterkte, maar vereist:

- duidelijkere engagementen
- sterkere incentives en ondersteuning

4. Competitiviteit is cruciale randvoorwaarde

Zonder aangepaste economische randvoorwaarden (energieprijzen, steun, IRR) is hogere ambitie niet haalbaar.

5. Nood aan eenvoud én maatwerk

Differentiatie naar sector of verbruik is wenselijk, maar moet beperkt blijven om complexiteit en kosten te beheersen.

6. Governance wordt strategischer

EBO evolueert richting een platform voor:

- roadmapping
- data-uitwisseling
- afstemming overheid–sectoren

7. Transparantie en betrokkenheid blijven zwakke schakels

Meer openheid en participatie (werknemers, stakeholders) worden gevraagd, maar botsen op vertrouwelijkheid en praktische uitvoering.